

Objava vsak četrtek in
velja s poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 12 din.,
pol leta 7 din., četrta leta
4 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravnitvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5.
List se dopušlja do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

Uredništvo: Koroška cesta
št. 5, Rokopisi se ne vr-
čajo. Upravnitvo spreje-
ma naročnino, inserate in
reklamacije. Cene inserat-
ov po dogovoru. Za več-
kratne oglase primerno
popust. Nezaprite reklama-
cije so poštnine proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.683.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

5. številka

Maribor, dne 2. februarja 1922.

56. letnik.

Kedaj bodo volitve?

Naša stranka stoji na stališču, da se naj nove volitve v narodno skupščino čimprej izvedejo, da tako volilci popravijo zmoto, ki so jo izvršili pri volitvah 28. nov. 1920. Edino potem novih volitev je mogoče priči do tega, da dobimo boljšo vlado, boljšo upravo za našo državo. Sedanja vlada, v kateri sedijo demokrati (liberalci), radikali, Turčki in slabostojni, nima niti volje, niti zmožnosti, da bi zboljšala ali vsaj skušala zboljšati sedanji nevdržljivi položaj. Zategadelj vse treznomisleče stranke v narodni skupščini zahtevajo nove volitve. Gotovo namreč je, da bi volitve v državni zbor položaj v naši državi mahoma spremenile. Na krmilu lepe naše države bi po novih volitvah bile stranke, ki, četudi se mogoče razlikujejo po političnih naziranjih, katere bi se složile v borbi za ozdravljenje naše valute in drugih gospodarskih zadač.

A kaj se govori v narodni skupščini? Duševne vodje demokratske stranke izjavljajo bolj svojo željo, nego svoje prepričanje, da še dve leti ne bo volitev. Sedaj se volitve zavlačuje s poroko kralja Aleksandra, — pozneje s kronanjem in tako bodo sedanje vladne stranke vedno našle povoda dovolj za umetno zavlačevanje.

Valed tega še bo sedanji mučni položaj, v katerem se nahaja naš delavec, kmet, obrtnik ter drugi srednji in mali sloji, trajal dalje. In kaj sledi temu? Vsled neznesnih zvišanih novih in starih davkov bo kmet prišel še tekom leta 1922 v gospodarsko zagato: ne bo imel denarnih sredstev in se bo zadolžil. Ker pada vrednost našega denarja vedno bolj in bolj, raste draginja in delavec bo udarjen in postal bo razburjen, opravičeno razburjen še bolj. Obrtnik bo vsled druginje blaga in delavskih moči in vsled davčnih bremen uničen. In vse skupaj, kar sem tu našel, nas vodi z naglimi koraki nesreči nasproti.

Rešitev je edino v tem, da dobimo potem novih volitev novo, trezno, gospodarsko čutečo večino v narodni skupščini. Naloga te večine naj bude: znižati državne izdatke in odpraviti slabe gospodarstvo. Vojaštva imamo urikatrat preveč. Tu lahko prihranimo najmanj 4 milijarde K (4000 milijonov K), število uradništva se mora znižati. Stediti treba začetni povsod, kjer se sedaj brezvestno izmetava davčni denar.

Kmet se zna tako marljivo delati, in se truditi, obrtnik zna biti marljiv kot mravlja, delavec se zna mučiti od zore do mraka za vsakdanji kruhek, vse to ne bo preprečilo nesreče poloma. Edino nove volitve so naš spas.

To sem napisal, da se bodo naši ljudje vedeli ravhati in da bodo tudi znali, da sedanja vlada in stranke, ki so v njej, lovijo ljudske volje, sodbe volilcev in nočejo novih volitev.

Franjo Zebot.

Vladina zaupnica.

Vlada si je pridobila te dni zaupnico na preostankih našega parlamenta in sedaj se postavlja z njo ne glede na to, da je po celi državi na globoko in široko razvneto skrajno nezaupanje proti njej. Govori opozicijskih govornikov, ki so trdo prijemali vlado ter dajali resne opomine in nasvete so bili glas vpijočega v paščavi.

Vladni poslanci se sploh ne brigajo za take govore in za take razprave, češ, saj imamo večino in kadar pride do glasovanja, bomo pa glasovali za vlado, pod katero se nam tako dobro godi, pa naj bo še tako nesposobna, in naj opozicija in narodna večina to ali ono govori. Mi vladamo, mi smo vlada, sami se nastavljamo in sami si izdajamo tudi zaupnice in po hvale, tako si mislijo naši vladinovi in teh načel se tudi korenito drže. Izdali so si torej zopet enkrat zaupnico in za ta slovesen čin svoje glasovalne mašine so si zbrali prav primerno in prikladno dobo.

Draginja raste, promet propada in kmalu bodo siromašni kraji popolnoma odrezani od rodovitnejših pokrajin, odkoder je doslej prihajala prehrana. Listi že pišejo, kako preti najhujša lakota siromašni Dalmaciji. Saj ni čuda! Hrana, ki je že davno nakupljena v Hrvaški, še sedaj ni dospela. Vagoni, natovorjeni s hrano v Osjeku, so se odpeljali in odpravili začetkom novembra, pa še do danes niso dospeli do svojega cilja in lačnega naročnika v Dalmaciji. Bog zna, kje so zaostali. Hrana in blago se nekje kvari, ljudje pa stradajo ter z obupom gledajo v bodočnost, katero ustvarja naša, s ponovno nezaupnico kronana vlada.

Pol leta že naglašava vlada potrebo varčevanja in razmetuje in razsiplje milijarde. Nered je že teko velik in nasilen, da se razni primanjkljaji ali pa sleparije še-le tedaj izsledijo, kadar zarezji praznina, kjer so bili še včeraj nakopčeni milijoni. Cariniki v Bitolju so morali pokrasti 6 milijonov dinarjev, da je višjim oblastnikom sploh padlo v oči, da se krade in slepari. Drzne tatvine in golufije so v zadnjem času na dnevnem redu in skoraj pri vsaki igri glavno vlogo kak višji uradnik. Veliko število so jih že zaprli seveda še-le potem, ko so že milijone pokradli, prej se ni opazilo — in to bo menda edino znican

je strahovite uradniške azmade, ki se že tako dolgo obeta.

Kakor hitro prikipi tu ali tam nered do vrhunca in zapreti strahoviti polom, kakor na primer sedaj pri prometu, se gospodje zberejo ter si v dolgih govorih mečejo krivdo kakor žogo iz roke v roko, iz kabineta v kabinet. Polom je tu, lepo se dožene, kaj se vse ni storilo, kaj se je zamudilo, ko pa pride do vprašanja zakaj, se pa prometni minister izgovori na finančnega, da mu ni dal dovolj milijonov, ta pa zopet pravi, da jih ni niti zahteval.

Primerov popolne brezbrčnosti, ali bolje rečeno, brezvestnosti pri upravljanju z narodno imovino bi lahko naštevali dolgo vrsto, pa ni potrebno, ker se to itak vidi in občuti v javnem življenju vsak čas in pri vsakem koraku, povedati hočemo samo še to, da s samopasnostjo naših vladincev tudi njih samoljubje ne pozna nobene mere in meje. Ne vidijo in ne priznajo perečih stvari in vprašani, ki so tu, ampak trdovratno pojejo svoje pesem dalje.

Kako so samostojni in liberalci nalagali sloven. narod.

So gotovi ljudje, ki brez laži živeti ne morejo. V laži plavajo, od nje se redijo, kakor ribe v vodi. Kar je voda za ribo, to je laž za take ljudi. Lažnjivi kljukci — to je premila sodba za nje.

To velja ne samo za poedince. — Tudi za cele stranke velja označba laži in hinavstva, s čimer je opredeljeno celo njihovo bistvo. Taki lažnjivi kljukci prve klase, da se poslušimo srbskega izraza, so liberalci. Naslov imajo od svobode (libertas — svoboda), po svojem načelu in delu pa so naj večji nasprotniki ljudske svobode. Po njihovem programu bi naj liberalna, takozvana svobodomiselná inteligencija komandirala celemu narodu, ga politično zasužnjevala, propala verske svobode in pravice do verske vzgoje mišdine, v gospodarskem oziru pa ga izkoriščevala za nikdar dovolj polne malhe brezvestnega kapitalizma.

Prvoklasni lažnjivi kljukci so tudi sinovi meščanskega liberalizma na deželi — samostojni kmetijci.

Ko so ti kmetijski liberalci prvokrat stopili na pozorišče slovenske javnosti, so se jim vsa usta cedila same slovenske samostojnosti. Ljudje na deželi so jim verjeli, ker so mislili, da so samostojni agitatorji pošteni. Ko pa so samostojni agitatorji zavzeli svoje sedeže v ustavitorni skupščini

v Beogradu, so se pokazali v pravi luči lažnjivega liberalizma, s katerim jim je napolnjena duša in srce. Prva njihova dela v Beogradu so pokazala, to, kar dokazujejo vsa njihova dela, da so lažnjivci in varalci.

Ogoljufali so naše ljudstvo zlasti v vprašanju avtonomije Slovenije. Samostojnost so obljubljali, glasovali pa so za centralistično ustavo, ki je pripravila grob slovenske samostojnosti in avtonomije. Sedaj pa hočejo ta grob izkopati do dna, in končno veljavno v njem zagrebsti avtonomijo v Sloveniji. V beograjskem parlamentu je te dni zaključil svoje delo odbor za razdelitev države na oblasti ali poarajine.

V tem odboru je Slov. ljudsko stranko zastopal dr. Hohnjec, samostojno Drogenik, pozneje Rajar, demokratske pa dr. Kukovec. Dočim se je Slovenska ljudska stranka po svojem zastopniku dr. Hohnjecu energično in dosledno borila za avtonomijo Slovenije in Hrvaške, je slovenski samostojni (?!?) Drogenik izjavil, da se naj Slovenija razdeli na dve pokrajini, katerima ni treba prave avtonomije, ker baje naš narod avtonomije niti ne zahteva, in ker je tista samouprava, ki jo baje naša stranka nudi slovenskemu narodu, večja, nego je bila samouprava v nekdanji državi. Dr. Hohnjec je Drogeniga tako energično zavrnil, kakor tak izdajica slovenska samostojnosti zasluži.

Samostojno-kmetijski klub v Beogradu je potem odpoklicel nerodnega Drogeniga in mesto njega poslal v odbor dolgočasnega Rajarja. Toda tudi ta mož je zadnji sejo odbora za razdelitev države porabil za to, da se je z demokratom dr. Kukovcem izjavil za razdelitev Slovenije in za pokop avtonomije nerazdeljene Slovenije. Naš narod bo tem ljudem dal plačilo, ki ga zasluži politični lažnjivci in varalci.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Pred parlamentom je zadnji dni razlagal ministrski predsednik Pašić, kako zunanje politiko je doslej vodila naša vlada. V svojem govoru ni povedal nič drugega kot to, kar že vemo, da so nas do sedaj pristrigili na vseh koncih in krajih in da še nimamo natančnih mej napram nobeni sosedni državi. Z lahko mi ne bomo sklepali po Pašićevem zatrdilu tako dolgo nobenih trgovinskih pogodb, dokler ta ne izprazni čisto nam priznanega ozemlja. Sploh so bile zadnje seje narodne skupščine precej burne. Ministrski svet je zaval zbornici, da bo dobival eks-cesar Karl na leto 6 milijonov frankov pla-

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

V njegovem smehljanju je ležala onemogla slabotnost in zlobnost, — iz njegovih oči pa se sijalo preziranje in — izdajstvo

XXVI.

Kmalu po poldnevu je zavila „Hispaniola“ krog skalnatega severnega rta.

Veter se je zasakal in je pihal — proti zapažu. To je bilo ugodno za naju. Obrnila sva se proti vzhodnemu obrežju in jadrjala proti jugu. Ni bilo dolgo, pa sva bila pred zalivom.

Plitev je bil in počakati sva morala, da ga zalije plima in naju zanesa na pesek. Sidra nisva imela, ker sem ga odrezal. Hands mi je dal naročila, kako naj povežem jadra in po dolgem trudu sva končno mirno obležala na mestu. — Sedla sva, da spet sužinava.

Nekaj časa sva molčala. Nato pa se je oglasil Hands.

„Kapitan“, je dejal s svojim nepriljetnim smehljanjem, „tu-le leži moj nekdanji tovariš. — Kaj ko bi ga vrgli v morje? Nisem občutljiv v takih stvarih, gotovo ne, pa zdi se mi, da tole mrtvo truplo ni prav nič poseben okrasek za krov!“

„Preslab sem, da bi ga sam dvignil črez pregrajo. — Razen tega mi ta posel ne ugaja. Naj leži tam! Mene ne moti!“

„Tale „Hispaniola“ je nesrečna ladja, Jim“, je nadaljeval. „Koliko jih je že ubitih in mrtvih, odkar sva se vkrcala v Bristolu. Nisem še videl tako nesrečne ladje. — Tale moj tovariš je mrtev, kajne? Jaz nisem učen, vi pa znate brati knjige in pisati tudi. Kaj, mislite, da naravnost vprašam — ali ve takle mrtev človek mrtev za vedno, ali pa še oživi?“

„Telo morete umoriti, Hands, duše pa ne. To bi že morali vedeti! — Vaš tovariš je na onem svetu in morabit naju opazuje!“

„Hm“, je dejal, „to je neprijetno, in zdi se kot da bi bilo pobijanje zgolj izguba časa. — Sicer pa, najsi bo kakorkoli, z duhovi ni treba mnoge

računati, toliko sem si že izkusil. — Duhov se ne bojim, Jim! — Jim, dober človek ste, ali bi stopili tlo v kabinu in mi prinesli — prinesli — kako se vruga pravi — pozabil sem. — Dobro, — ali bi mi prinesli steklenico vina, Jim? Tole žganje je premočno zame.“

Njegovo obotavljanje mi je bilo — sumljivo. In da bi rajši pil vino ko žganje, tega gladko nisem mogel verjeti. Njegove besede so bile le izgovor! Iznebiti se me je hotel za trenutek, toliko mi je bilo jasno. Pa kaj je nameraval, tega nisem mogel spoznati. Njegovi pogledi so se izogibali mojim očem in blodili po krovu, po jadrakah, po morju in od časa do časa obviseli na mrtvem tovarišu. Režal se je in v neprikriti zadregi molil jezik iz ust, kakor otrok, ki ga zalotijo pri tatvini.

„S takim nerodnim in neumno prekanjenim človekom bom že še opravil!“ sem si dejal in sem bil koj pripravljen z odgovorom.

„Vina?“ sem vprašal. „Tem belje! Hočete belega ali črnega?“

„Hm, mislim, — to je vseeno, prijatelj“, mi je odgovoril. „Ako je le do bro in močno!“

„Prav! Prinesel vam ga bom, — Hands, — pa iskati ga bom moral v kajuti!“

Ropotal sem po stopnicah, kolikor sem mogel glasno, sezul čevlje, stopil tiho po hodniku proti sprednjemu delu, zlezal po lestevici in previdno pomodil glavo na krov.

Moja najhujša pričakovanja bila so resnica —

Hands je čepel na rokah in v kolenih in četudi ga je rana na stegnu hudo bolela — čul sem ga, kako je stokal — se je vkljub bolečini vlekel črez krov. V pol minuti je prilezel do kuca zvitih vrvi in poiskal v njem kratko bodalo, do ročaja pemačano s krvjo. Gledal ga je za trenutek, prezirljivo nabral spodnjo čeljust, poskusil njegovo ostrino in ga hlastno skril pod sukno na prsih. Nato je pa zlezal nazaj na svoj prostor.

Zadosti sem videl.

(Dalje prihodnjik.)

Se in da bomo tudi mi prispevali lepe letne svote za vzdrževanje Karla in njegove rodbine. Ministri so dovolili za dozidavo novega kraljevega dvora v Beogradu 3 milijone dinarjev. Zbornica se je nadalje bavila z vprašanjem trgovinske pogodbe med našo državo in Avstrijo. Vlada predlaga, da se naj podaljša dosedanja začasna pogodba do 31. julija letošnjega leta. Poslanci Dugoslov. kluba so zahtevali, da se o tej stvari potovanje med nami in Avstrijo. Poslanec dr. Hohnjec je zahteval od vlade vzpostavitev prometa na progi Maribor—Spilje—Radgona—Ljutomer. Ureditev trgovinskih in prometnih odnošajev med nami in Avstrijo se pride enkrat pred parlament.

Avstrija. V Avstriji je Scherberjeva vlada podala ostavko. Pri volitvi nove vlade pa je bila izvoljena zopet stara pod predsedstvom Scherberja. Avstrijcem obljublja Angleži večje posojilo, da si bo enkrat Avstrija lahko uredila industrijo in vsaj nekoliko dvignila svojo krono.

Italija. Občinske volitve v Trstu in Primorju so končane. Slovenci so povsod propadli, ker se niso upali na volišča radi divjanja fašistov, ki so udirali v volilne prostore, trgali ljudem iz rok glasovnice in izzivali na pretepe ter poboje.

Nemčija. Nemška zbornica je sklenila prišilno notranje posojilo v znesku 1 milijarde zlatih mark.

Rusija. Iz Rusije prihajajo vedno nova poročila o strašni lakoti, ki se vedno bolj in bolj širi. Uživanje mesa mrličev je že skoraj na dnevnem redu. Oblasti sicer zapirajo ljudi, ki se lotijo človeškega mesa, a vse zaman. V samarski guberniji so zaprli dve kmetici, ker sta jedli meso svojih umrlih otrok. V Slavniku je razdelila neka kmetica mrtvo telo svoje lastne šletne hčerke med še pri življenju ostale otroke. V Velikih Gašicah se je branilo 10 družin od mrličev. Grozna lakota že drži v svojih krempljih 32 milijonov ubogega ruskega naroda. Od 32 milijonov stradalajočih je 15 milijonov že izročeni neusmiljeni smrti. V Evropi se pa vedno samo posvečujejo, kako bi odpomogli vsled lakote na smrt obsojeni nekdanji evropski žitnici — Rusiji.

Naši poslanci na delu.

Naši poslanci v Beogradu. Poslanci Slovenske ljudske stranke v narodni skupščini v Beogradu so organizirani v Jugoslovanskem klubu. Klub ima v poslopiju narodne skupščine posebno klubovo sobo (pisarno), kjer so zbrani poslanci, kadar ni sez v zbornici. Tje dohaja vsa pošta za posamezne poslance in klub, tam s tudi vršijo vsak dan seje narodnih zastopnikov. Pisma za naše poslance se naslovijo: Jugoslovanski klub, narodna skupščina, Beograd. Iz Maribora potrebuje pošta v Beograd 4 dni. Iz Beograda v Slovenijo pa še več dni.

Za pomilostitev ubeglih vojakov. V sled nerednih in drugih razmer je v začetku ujedinjenja naše države mnogo fantov zapustilo svoje kadre in pobeglo mnogo izmed njih preko meje. Danes bi se ti radi vrnili, pa se ne upajo, vsled kazni, ki jim preti. — Poslanec Krajnc, Zebot in tovariši iz Jugoslovanskega kluba so vložili upit na vojnega ministra, da se predlagajo ti v amnestijo (pomilostenje) ter se jim dovolji, da odslužijo svoj dolžni rok v kadru brez kazni.

Razmere na državnih železnicah. Poslanec Krajnc, Skoberne in Zebot so vložili interpelacijo na ministra obrabe (železnice) zaradi neredne vožnje po železnicah in ker se v vlakih ne kuri, da morajo potniki naravnost prezebovati. Poslanci, zahtevajo, da se razmere pravilno uredijo.

Pošta v Makolah. Poslanec Zebot je vložil 27. januarja oster upit na ministra pošte telegrafa in telefona radi nerednih razmer pri poštnem uradu v Makolah. Ze dolgo časa je, kar je poštna direkcija v Ljublanila pri poštnem uradu v Makolah dostavljanje poštnih pošiljav po selskem pismonoši. Niti občinski uradi ne dobivajo dostavljenih uradnih pošilk. Poslanec zahteva v interpelaciji, da se naj takoj zopet uvede dostavljanje pošilk po poštnem selu in naj se pri poštnem uradu Makole uvede tudi po poldanska služba. O uspehu interpelacije bomo poročali.

Delovanje našega poslanca Pušenjaka. Naš poslanec Pušenjak je podvzel odločne korake pri beograjski vladi radi italijanske carinske politike. Italija hoče preprečiti z vsemi možnimi ovirami naš lesni in živinski izvoz preko morja. Pušenjak zahteva, da tudi naša vlada stori iste korake, da prepreči v našo državo uvoz italijanskega blaga tako dolgo, dokler tudi italijanska država ne bo začela z naklonjenostjo napram našemu izvozu. Poslanec Pušenjak je vložil več protestov proti nastavljanju protestantskih učiteljev na naših, od samo katoliških otrok obiskanih šolah na Stajerskem.

Tedenske novice.

Cenjenim naročnikom! Nekateri stari naročniki še naročnine niso poravnali. Prosimo jih, da to takoj storijo, ker se jim drugače list ustavi. Naročniki, ki si list še le zdaj nanovo naročijo, ne dobijo do zdaj izšlih števil, ker jih nimamo več, ampak prejema list od zdaj zanaprej. Ako bi pri dopošiljanju lista bil kak nered, prosimo, da se list takoj reklamira. Za reklamacijo se vzame navaden kosček papirja, na kojega se napiše zunan beseda: „Reklamacija“ in naš naslov, na drugi strani pa se napiše da se reklamira list. Take reklamacije so poštnine proste. Kdor si list naroči in ga v 10 dneh ne dobi, naj takoj reklamira, ker je gotovo nastala kaka pomota. Število naših naročnikov je poskočilo za 5000. Če bi bili povsod pridno agitirali, bi jih bilo najmanj 10.000 več. Novi naročniki še vedno prihajajo in upamo, da se bo agitacija za naš list še vedno nadaljevala in bo število naročnikov rastlo še naprej. „Slov. Gospodar“ stane celoletno 12 din., polletno 7 din., četrtletno 4 din. Upravništvo.

Prihodnja številka „Slovenskega Gospodarja“ izide prihodnjice zopet na osemih straneh.

Naš pokrajinski namestnik Ivan Hribar je odlikoval mariborskega knezoškofa z redom Sv. Save I. reda minulo nedeljo. Gospod namestnik se je pripeljal v Maribor v škofovo palačo, kjer se je zbral ob priliki odlikovanja 30 dostojanstvenikov. — Dasi težko bolan, je škof vstal. Gosp. krajevni namestnik je škofa lepo nagovoril in povedal, da ga je kralj Aleksander visoko odlikoval za njegove zasluge. Za odlikovanje se je škof lepo zahvalil, ter nazdravil kralju in njegovi nevesti.

Varujte se ovaduhov! Pri nas se je zopet zelo bujno razovelto ovaduštvo. Stene imajo ušesa, pa to še ni vse, celo po cestah in vseh vsakdanjih pomn te spremljajo srepe špijonske oči in prisluškujejo okrog tebe zelo tanka ušesa. Živimo v podobni dobi kot leta 1914, ko je cela jača ovaduhov noč in dan prežala okrog poštenih ljudi, da vame kako besedo proti črno-zoltemu tronu in vojski ter spravi človeka v ječo, sebe pa z judoževim delom povzdigne med zaslužne patrijote. Tako je bilo in tako je zopet! Pri tem je pa še to, da se isti ljudje kot nekaj tudi danes z ovaduštvom povzdigujejo med „državotvorce“. Iz poročil, ki prihajajo iz dežele, je razvidno, da so se tudi nekateri demokratski učitelji posvetili temu nečednemu in umazanemu goslu. V občevaranju z našimi ljudmi kažejo sicer zelo prijazno lice, pri tem pa pazijo zelo skrbno na vsako besedo, ki bi se dala nekoliko zaviti ter uporabiti za kako ovadbo. Posebno dolro se obnesejo razne ovadbe o žalitvi kralja, kraljevega rodu in vojske. Imamo celo vrsto slučajev, kako so taki brezvestni ovaduhi skušali poštene ljudi spraviti v večlečno ječo s tem, da so potvarjali in zavijali njihove popolnoma brezpomembne opazke. Med ovaduhi je nekaj prav prebrisanih tičkov, kako ne bi, saj se vadijo že dovolj časa v obrekovanju, ovaduštvu in klečaplazenju! Danes pred eno, jutri pred drugo oblastjo in če bo treba tudi še pred tretjo in četrto. Ovaduh te prav skrbno zaplete v razgovor, začne sam to in ono grajati, samo da bi izvabil iz tebe kako ostro, a nepremišljeno besedo. Kakor hitro jo izustiš, jo nese že toplo kakemu oblastniku in ti sam ne veš, kako dobiš obtožnico na vrat. — Bodite torej v vseh svojih besedah zelo, zelo previdni!

Krajevne odbore Kmetске zveze ozir, SLS prosimo, da v smislu razpostanih okrožnic dmprej skličejo občne zbere in da izvolijo nove odbore. Vse drugo, kar je razvidno iz okrožnic, in imena ter naslove novih odborikov nam vpošljite vsaj do sredine meseca februarja. Tajništvo SLS v Mariboru.

Samostojni že imajo 1 milijon za volilni sklad Slabostojni se že baharigo okrog, da so zbrali za volilni sklad 1 milijon kron. S tem denarjem nameravajo zopet slepomišiti pri prihodnjih volitvah in loviti v svojo slabostojno izdajalske mreže revnejše — kmetске sloje. Če mislijo samostojni, da bodo lovili volilce s pomočjo izdajalskega denarja, se presneto motijo. Po zaslugi Samostojne upeljani novi davki dovoji govorijo o umazaži zepni p. avdi samostojnih izdajic kmetskih pravic in koristi.

Drugim za vzgled. Iz Belih vod nam poročajo: Uspeh shoda gospoda poslance Pušenjaka v naši župniji je lrasen. Izmed 400 prebivalcev župnije jih je pristopilo h Kmetски zvezi do srede januarja nad 90. Zdaj jih je gotovo že nad 100, ker se nabiranje članov nadaljuje. Naši listi pa štejejo 51 naročnikov!

Shod Kmetске zveze pri Sv. An dražu v Slov. gor. je v nedeljo, dne 29. t. m. lepo uspel. Nad 300 naših najboljših mož in mladeničev je pazljivo poslušalo g. prof. Vesenjaka, ki je v poldrugournem govoru opisal naše skupne težave in slabo gospodarstvo sedanjih vladinovev. Sklepoma je govoril tajnik Golob o potrebi mtadinskikh gospodarskih in političnih organizacij. Po shodu se je vršila volitev novega odbora Kmetске zveze. — Enak shod se je vršil pri Sv. Boifen ku. Tudi tukaj je bila udeležba povoljna. Govorila sta g. prof. Vesenjaka in tajnik Golob. Vsa znamenja kažejo, da bo Samostojni v Slov. gor. kmalu odklenkalo.

Kako je na Hrvatskem? Citatelje „Slov. Gospodarja“ bo gotovo zanimalo, kako je sedaj na Hrvatskem. Skoro vsak otrok že ve govoriti o voditelju hrvatskih seljakov Radiču. Radič, Radič, Radič, se sliši venomer. Kdo je Radič? Po mišljenju star liberalcev. Njegovi prijatelji nekdanj so bili: znani protivnik katoličanstva v naši državi Svetozar Pribičević, socijaldemokrat Bukšeg in protozoidar Demetrovič. S temi ljudmi je izdajal svoj čas protikatoliški list „Hrvatska misel“. Radičevi sodrugi so ustanavljali razne strančice na Hrvatskem: liberalce Lorkovič inteligenco (razumnštvo), g. Pribičević Srbe, Bukšeg delavstvo in Radič sam seljake. Radičev pozdrav: „Hvaljen Jezus!“, s katerim pozdravlja na shodih, je samo metanje peska v oči hrvatskemu ljudstvu. — Radič ni stalen v svojih nazorih. Leta 1902, za časa velikih srbskih pobojev v Zagrebu, je Radič ozval Hrvate, ki so bili potem hudo kaznovani. Pozneje je zopet javno govoril, da so Hrvati in Srbi eden narod in se morajo složiti proti Madžarom. Leta 1903 se je udeležil kronanja srbskega kralja Petra Karadžordževića v Beogradu. Viskal mu je: „Živijo prvi jugoslovanski naš kralj!“ Kmalu nato se je zvezal z — madžaronskim banom Tomašičem, ki je držal s Srbi, a je preganjal Hrvate. Pozneje je zopet iskal stikov z našim dr. Krekom, dokler ni prešel k takozvanim frankovcem. Sedanja njegova politika je, da družji vse nezadovoljne ljudi na Hrvatskem. On prisluškuje Radič ne dela po smotrenem programu. On pravi: Jaz poslušam, kako narod govori danes, kako jutri, in tako delam politiko. V svojem listu „Dom“ je nedavno tega zapisal besede: „Ako narod hoče Boga, sem tudi jaz za Boga, če pa narod Boga ne potrebuje, ga tudi jaz ne branim in ne potrebujem.“ Radič ni hotel iti s svojimi narodnimi poslanci (50) v Belgrad. Če bi se Radič udeleževal sej ustavotvorne skupščine, bi Jugoslavija nikdar ne imela centralistične ustave — Hrvati in Slovenci bi dobili to, kar vsi želimo in zakar se borimo: Našo avtonomijo. Sedanja brezvestna vlada, ki bila nemogoča. A Radič sedi že od 28. nov. 1920 doma, hujska, a za narod ničesar ne stori. — Sedaj je Radič ustvaril na Hrvatskem takozvani „blok“ ali zvezo hrvatskih strank, pa brez naše ljudske stranke. Namen tega bloka je tudi borba proti ljudski

stranki. S tem pa je Radič zopet nezumno škodoval velikemu gibanju za avtonomistične cilje. Ne bo dolgo, ko bo Radič zopet objemal Pribičevića. — Na Hrvatskem vse nekam z napačnostjo pričakuje, kaj da bo. Hrvatsko ljudstvo je do skrajnosti razburkano. Brani se plačevati davke, a eksekutorji z oboroženo silo rubijo ubogega seljaka. Mladeniči ne gredo k vojakom, cele kompanije žandarjev in vojaštva jih lovijo. Cele sotine kmetov zapirajo in jih pred sodišči krufo obsojajo. A Radič, ki jih je nahujskal, stoji ob strani in ne gre v Beograd. On se nezadovoljstvo bolj podpihuje, pa kaj nesnega in za narod dobroga ne stori nič. Dobro hrvatsko ljudstvo je po Radiču zapeljano na razna kriva pota. Na eni strani pridiguje hrvatsko republiko, na drugi strani pa hujska — proti naši stranki, ki vrši veliki boj za avtonomijo. Radič hujska narod, a nič ne stori, da ga štiti ob času nesreče. Tak je Radič, tak je položaj v Hrvatski. Na Radičevo pot slovensko ljudstvo ne bo šlo.

O naši zunanji politiki je govoril politični očeak g. Pašič in njegov govor je menda bil tudi povod, da so se vladinoveci sami sebi dopadli, ter si dali zaupnico. Govoril je namreč mnogo, povedal je pa prav malo. Jedro njegovega govora je bilo pač to, da naša zunanja politika sledi politiki „velikih zaveznikov“. Kdo so ti, pa seveda ni povedal, saj bi tudi ne mogel. Velika antanta to ni, ker so si Angleži in Francozi navzkriž kakor nikdar popreli. Prav bi povedal, če bi bil dejal, da sledimo politiki Francozov, da smo njihovi slepi, prepokorni hlapci, kakor nekdanj carske Rusije.

Rajni papež je užival visok ugled v Beogradu. V Beograd je že odpotoval zagrebški nadškof dr. Anton Bauer, kjer je opravil v katoliški cerkvi v Beogradu slovesno mašo zadušnico za pokojnim papežem. Maši za rajnim Benediktom so prisostvovali: Kralj in njegov dvor, vlada, diplomatski zbor, parlament in generala.

Se ena o Koroševih „svilenih bluzah in modrcih“. Ker je naš poslanec Sušnik v seji narodne skupščine dne 25. januarja napadel finančnega ministra dr. Kumanudija, kateremu je očital popolno nesposobnost, je leta odgovoril prav po „cincarski“. („Cincariji“ — tako se imenuje ona srbska napoi izobraženca, ki so cigansko-grško-rumunskega pokolenja). Očital je poslancu Sušniku, češ, da je dr. Korošec na nekem shodu v Ptuju hujskal proti državnemu posojilu in s tem oškodoval državo. To je seveda velika laž. O tem, kar je govoril dr. Korošec, lahko izpričuje na tisoče poslušalcev. Ko je finančni minister izustil to laž, so mu samostojneži in liberalci burno ploskali. — Ker se med našim ljudstvom ni pojasnjena tista Koroševa zadeva o „svilenih bluzah in modrcih“, ki jo je „Kmet. list“ vspešno z liberalnim časopisjem tolikokrat ogreval, hočemo tudi o njej spregovoriti. Leta 1919, ko smo imeli Protič-Koroševu vlado, in ko se je dobilo za šest do sedem dinarjev 1 dolar (da nes plačaš 80 dinarjev za 1 dolar!), je dr. Korošec kot minister prehrane kupil eno ladjo ameriškega blaga. — Blago je bilo solidno in 50% ceneje nego v tuzemstvu. Država je morala prevzeti celo vsebino ladje in ni mogla izbirati. Par zabojev igralnih kart. je dotična ameriška tvrdka vzela nazaj, ostalo blago pa je ministrstvo spravilo v svoja skladišča. Med drugim se je nahajalo tudi nekaj ženskih bluz, toda ne svilene, temveč volnene! In volnene bluze vendar niso luksuzno blago! Tega ne more zadržati nih najhujsi nasprotnik naše stranke. Kar je za moškega topla suknja, to je za žensko volnena bluzadel potrebne obleke. Če je država pozneje, po odstopu Protič-Koroševa vlade utrpela kako škodo, ni to zakrivil dr. Korošec, temveč demokratsko-socijaldemokratska vlada, katera ji je sledila. Parfuma, pudra, modrcov, svilenih rut, atlasovih čevljev, naravnih in drugega luksuznega blaga pa sploh ni država takrat prevzela. To je ostudna laž, s katero se samostojneži lovijo svoje neumne kaline. — Protič-Koroševi vladi je sledila Da'vidovič-Kristanova, nato Vesničeva in dve Pašičevi. Če je v tem času del onega blaga „izginil“, niso tega zakrivil klerikalci. To naj si zapomnijo

Tisoče ljudi v vseh deželah uporabljajo že 25 let prijetno dišeč

Feller-jev „Elsafluid“ kot kosmetikum



za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvježujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z zamotom in poštino za vsakogar: 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 48 K.

ZA PRODAJALCE: 12 dvojn. ali 4 špec. steklenice 168 K, 24 dvojn. ali 8 spec. steklenice 280 K, 36 dvojn. ali 12 spec. steklenice 394 K. POSTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej, pošlje dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 750 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa sumskimiris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Strup za podgane in miši po 8 in 12 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja. Elsa trg 341 Hrovaško. 741 a

Vaša želja

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke.



SUTTNER.

Prihranite si popravljajna in jezo. NAJFINEJSE URE iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

NAROCNE URE. Bogata izbira verižic, prstanov, uhanov, naročnih predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od: Tvarniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.

„KORANIT“

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanosti za pokrivanje streh in obloženj zidov. — Tovarna v Karlovcu (Hrvatska). Glavno zastopstvo za Slovenijo

Fran Hočvar, Meste p. Žirovnica, Gorenjsko. Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju zahtevajte oferte. 4-5 24

ZAHVALA. Povodom prebriske izgube naše nad vse ljubljene žene, mamike, sestre i. t. d. gospe Ivanke Kovačec posestnice v Mosteh, župnija Sv. Lovrenc v Slov. goricah izrekamo za izkazano ljubav našo najprisrčnejšo zahvalo č. domači duhovščini, vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so prihitali od blizu in daleč, da jo spremljajo na njeni zadnji poti. Vsem Bog plačaj stotero. Drago ranjko priporočamo v molitev in blag spomin! MOSTE-SV. LOVRENC v Slov. goricah, dne 15. januarja 1922. Žalujoci ostali.

Iščemo za posekati smrekove, jelove ali borove gozdove pri Dravi. Ponudbe se prosijo na PAVEL KISS & Komp., Somber, Bačka. 4-4st 16

Spodnještajerska ljudska : posojilnica v Mariboru : registrovana zadruga z neomejeno zavezo Stolna ulica št. 6 obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po 4 1/2 % trajne in večje vloge pa po dogovoru. 18

Hranilca in posojilnica v Dobju

na redni občni zbor, ki se vrši v hranilniški prostorih, dne 12. februarja 1922, ob pol 8. uri pop. Dnevni red: 1. Poročilo nadzorstva in nadzorstva. 2. Odebritev rač. zaključna za leto 1921. 3. Študijski. V slučaju neaklepnosti se vrši na istem mestu pol ure pozneje občni zbor pri vas. em številu na družništev. 67

Pozor mlinarji!

Proda se mlin na Ščavnici s tremi kamni, tudi se dela olje iz vsake vrste semen, mesi se s strojem, nekaj se pri okrajni cesti, oddaljena je od železnice eno nro, sraven je dva ozala njive. Več poto: Posednica Terstenjak Marija, pri Sv. Justiji ob Ščavnici pri Ljutomeru. 1-2 68

Sprejme se v manufaktorni in špecerijski stroki dobre isurjen

trgovs. pomočnik ali prodajalka

na pod 24 let stara, zmogla slovenskega in nemškega jezika na takoj. Trvdka Franje Igljič, Ptuj. 1-2 68

POZOR!

Gotove obleke, površnike, zimsko perilo, posteljne perje, dežnike itd. se dobi najceneje pri 4-26

J. TRPIN Maribor, Glavni trg 17.

Cepljene trte

vseh boljših vrst in tudi necepljeno smarnico, se dobi zopet pri Antonu Slodnjak, trtnar, p. Juršinci pri Ptuj. 7-10 800

Travniki vsamo v najem, ali kupi Matija Obrar Maribor Loška ulica 15. 4-10 2

Vinogradniki pozor!

Nasnanjam vam, da imam okoli 50.000 trt vkoreninjene smarico, katere ni treba nikoli z galico škrepiti, garantiram 10 let. Tone Zagoršek, trtarar v Dornovi, p. Močanje. 5-5 855

Blagajničarka

(prodajalka), ali trgovski pomočnik se sprejmeta takoj ali pozneje s dobrimi spridevali v mešano trgovino Florjan Gajšek, Loka pri Zuzma. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Prednost imajo starejše. Blagajničarka mora biti zmogla slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru. 2-2 57

Išče se za veliko žago v Bosni: 5 samostalnih zmognih žagarjev (Gattermeister), 2 posebno zmogni žagarja, katere bi posejeje bila tudi kot žagarska mojstra in 8 brusarji (Schleifer). Točneje se pozve pri trvdki D. Rakusch, veletrgovina s železarno, Celje. 3-4 86

Otroški voziček

kupi Knez Ivan, Basbor, Slovenj-gradec. 2-2 62

Avtomat za godbo

dobro ohranjen, igra 12 komadov, se po ceni proda v gosilni Pristau št. 1, Maribor. 2-2 60

UGODNO KUPITE:

1 žičnata žimnica (Drahteinsatz) K 432.—, 1 tridelna žimnica z afrik K 1400.—, vrvi za perile 15, 20, 25, 30, 40 in 50 m dolge, plahite impregnirane za vozove 2-4 m široke in 3-6 m dolge 1 kvadratni meter K 200.—. Spodnje hlače, cajg hlače, srajce vseh vrst, modro platno, plavotisk, tkanina in mangin za postelje, namizne prte, hlače vino i. t. d. po tovarniških cenah v trgovini ALOJZIJ GNIUŠEK, Maribor, Glavni trg št. 6.

Pozor mlinarji!

Prvovrstna švicarska svilena mlinska sita (pajteljni), kakor tudi pristna volnena sita, 24 in 32 cm širaka, priporoča trgovina Avgust Čadež, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35 nasproti »Stare Tišlerjeve gostilne«. 3-4* 823

TRGOVSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Trgovci, industrijalci in obrtniki ljubljanskega in mariborskega okrožja so sklenili ustanoviti lasten denarni zavod, kateri naj ostane v rokah izključno trgovskega, industrijskega in obrtniškega stanu in kateri naj v prvi vrsti varuje interese trgovcev, industrijalcev in obrtnikov ter se naj v najkrajšem času razširi na teritorij cele Jugoslavije. Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 28. novembra 1920 št. VI 3388 dovolil ustanovitev delniške družbe z imenom

Trgovska banka d. d. v Ljubljani

in se bila tozadevna pravila od deželne vlade za Slovenijo s sklepom z dne 11. januarja 1922 št. 80/22 potrjena. Po § 5 potrjenih pravil znaša delniška glavnica 10.000.000 K in je razdeljena na 25.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K. Delnice se glase na prinosca. Delniška glavnica se bode s sklepom občnega zbora zvišala na 30.000.000 K z izdajo nadaljnjih delnic. Glasom pravil zamoremo izdati najprej osnovno glavnico po 10.000.000 K, katero oddajamo v javno subskripcijo i. s.

25.000 delnic po 400 K neminale.

Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji plačati v gotovini. Delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih: 1. Delnice se prepusti po kurzu 400 K več 80 K za emisijske stroške. 2. Delnice participirajo na čistem dobitku poslovnega leta 1922. 3. Delnice se bodo izdale v komatih po 1, 5 in 25 delnic. 4. Repartitcijo delnic izvrši pripravljajni odbor. Rok za podpisovanje delnic se prične dne 20. januarja 1922 in neha dne 4. febr. 1922. Prijave sprejemajo: V Ljubljani: Kmetka posojilnica ljubljanske okolice ter Slovenska trgovska delniška družba, v Mariboru pa Kreditno društvo mestne hranilnice, Orošnova ulica 2. Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu subskribiranih delnic in vplačanem znesku. Subskribentom se bo o dodelitvi delnic poročalo. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bode dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji, katere se razpiše takoj po občnem zboru. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o podpisanih delnicah časna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi časanih potrdil. Po § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po en glas. V LJUBLJANI, dne 20. januarja 1922.

Dolene Frano, lesni industrijalec, Skofja Loka. Arneje Ana, lesna trgovka, Jesenice. Golob Frano, tovarnar, Ljubljana Vič. Gerkman & Lenasi, veletrgovina, Ljubljana. Gaspari & Fanning, veletrgovina, Maribor. Gajšek Martin, trgovec, Maribor. Hartman Peter, trgovec, Ljubljana. Hedžet & Koritnik, veletrgovina, Ljubljana. Hehnegger & drugovi, lesna industrija, Maribor. Hudovernik & Co, lesna industrija, Radovljica. Javornik Josip, lesni industrijalec, Zalna. Ke Ivan, lesni trgovec, Ribnica. Jug & drug, lesna trgovina, Maribor. Dr. Irgoliš Fran, industrijalec, Maribor. Dr. Kobal Alojzij, Ljubljana. Kostevc Ivan, veletržec, Ljubljana. Korčan Ivan, veletržec, Ljubljana. Korčija Ivan, trgovec, Maribor. Kravos Ivan, sedlarski mojster, Maribor. Križnič Alojzij, lesni industrijalec, Maribor. Lilleg Alojz, veletrgovec, Ljubljana. R. Lukman, veletržec, Ljubljana. Mejer Fran, trgovec, Maribor. Meden Viktor, veletržec Ljubljana. Medica Fran, veletržec, Ljubljana. Meneinger Tomaz, veletržec, Ljubljana. Novak Fran, brivski mojster, Maribor. Oset Miloš, trgovec, Maribor. Pinter & Lenard, vel-trgovina, Maribor. Fivljakovič Neider, carinsko in špedicijsko podjetje, Maribor. Pogačnik Anton, lesna industrija, Podnart. Pogačnik Fran, veletržec, Ljubljana. Dr. Rekar Ernest, lesni industrijalec, Jesenice. Ing. Rudež, grajščak in lesni industrijalec, Ribnica. Rus Ivan, lesni industrijalec, Loški potek. Sava, lesna industrijska družba, Ljubljana. Skaberne A. & E., veletržec, Ljubljana. Somabühler Frano, gozdarski mojster, Tržič. Sepec M. & E., veletržec, Maribor. Schmidt Otan, ravnatelj blag. oddelka Kmetijske družbe, Ljubljana. Sehnideritsch Alojz, trgovec, Maribor. Stancer Hinko, veletržec, Ljubljana. Stepic Peter, veletržec, Ljubljana. Popovič Janko, veletržec, Ljubljana. Tavčar Jože, veletržec in industrijalec, Maribor. Toman & Reich, veletrgovina, Maribor. Valjak Gjurjo, trgovec in restavratore, Maribor. Weizl Vilko, veletržec, Maribor. Velka Gora, lesna industrijska družba, Ribnica. Verovšek Jurij, veletržec, Ljubljana. Wersche Karl, veletržec, Maribor.

Vinogradniki pozor! Ali že imate škropilnico? — Ako ne, naročite že sedaj in sicer takoj „Jesernig-ovo“ škropilnico ker je ta, kakor tudi Jesernigov nahrbtni žveplalnik do sedaj med vsemi najboljši izdelki na tem polju. — Današnja cena s carino vred znaša: Bakrena škropilnica . . . 400 dinarjev. nahrbtni žveplalnik . . . 300 dinarjev. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c. 45. Ceniki zastoj! Naročite takoj, ker bodo cene v spemladi znatno višje! 43

Ljudska posojilnica v Celju pri „Belem volu“. Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 % oziroma 5 % od dneva vloge do dneva dviga. Posojila daje na vknjižbo, poroštvo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji. 44

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptuj

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob Kupule vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni. RICHARD ORSSICH, PTUJ.